

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

**Ἡ επίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
στὴν Β. Ἑλλάδα**

Ἡ εἰς περιοχὰς τῆς Β. Ἑλλάδος ἐπίσκεψις καὶ παρουσία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, πὺν ἔγινεν παντοῦ ἐνθουσιωδῶς δεκτός, ἔφευρεν ἄλλην μίαν φορὰν στὴν Ἑλλάδα ἀφ' ἐνὸς τὴν αὖραν τοῦ Βοσπόρου, τὸν ἀντίλαλον τῶν κατανυκτικῶν ψαλμωδιῶν τοῦ πανσέπτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, τίς πρὸς τὸ Βυζάντιον συννηρημένες ἱερὲς μνήμες καὶ τοὺς ἀλαλήτους στεναγμοὺς τοῦ Γένους καὶ ἀφ' ἐτέρου βιώματα ἀνάλογα πρὸς τὰ τοῦ ἀεμνήστου Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἰωάννου Καρμίρη, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπίκαιρον νὰ φέρωμεν στὴν μνήμην μας: Τὸ 1987, ὁμιλήσας ὁ ἀεμνήστος διδάσκαλος στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, τόνισε τὰ ἑξῆς: «Τὸ πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον... προσήνεγκεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας διὰ μέσου μακρῶν αἰώνων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διακονῇ ὡς “θεία νεῦσει κέντρον συνέχον καὶ ζωοποιοῦν τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν Ὁρθοδοξίαν” κατὰ Γρηγόριον τὸν Θεολόγον. Καὶ δὲν εἶναι μόνον διορθόδοξον κέντρον ἀλλὰ συνάμα καὶ διεκκλησιαστικὸν καὶ διαχριστιανικόν, καλλιεργοῦν καὶ κρατῦνον τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Χριστιανῶν, ὥστε ὅλοι νὰ εἶναι “ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἐν τῇ ἀγάπῃ”, σπονδάζοντες τηρεῖν “τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα...” κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον (Εφεσ. 3, 18· 4, 4)».

Ἀρνητικὸς καὶ θετικὸς ἀπολογισμὸς

Ὡς ἐπισημαίνεται στὸ κύριον ἄρθρον τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» καὶ ὡς θὰ ἀναπτυχθῇ στὴ συνέχεια στὸ ἐπόμενο τεῦχος, τὰ ἀρνητικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ποντίφηκος στὴν Ἀθήνα, πὺν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν ἀποφευχθῇ, δὲν αἰροῦν τὰ θετικὰ στοιχεῖα καὶ ὠφέλιμα ἀποτελέσματα τοῦ ἀναμφιβόλως σπου-

δαίου ἱστορικοῦ γεγονότος τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς. Παρὰ τίς εὐεξήγητες ψυχολογικῶς καὶ διαιολογημένες ἐν πολλοῖς ἐπιφυλάξεις καὶ σκεπτικὲς ἀντιδράσεις πολλῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων (κληρικῶν, μοναχῶν, λαϊκῶν)· παρὰ τίς ἀσύνετες καὶ θορυβώδεις κινητοποιήσεις ἐλαχίστων ἐξ αὐτῶν· παρὰ τὸ ὅτι μερικὲς Κασσάνδρες μολοῦσαν γιὰ προδοσίαις καὶ γιὰ κινδύνους, πὺν ἀπειλοῦσαν τὴν Ὁρθοδοξίαν· παρὰ τίς ἄλλες ἀρνητικὲς πτυχὲς τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα στὸ «κλεινὸν ἄστυ»· κάθε ἀπροκατάληπτος παρατηρητὴς ἢ σχολιαστὴς θὰ ἐπισημάνῃ πλῆθος θετικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερφαλαγγισθοῦν ἀπὸ τὰ ἀρνητικά.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πάπα ἀποδείχθηκε πράγματι ὠφέλιμος πνευματικὸς καταλύτης, πὺν προέβαλε διεθνῶς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ πὺν ἀναζωπύρησε τὴν ἐλπίδα ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ τὸ κλίμα τῆς προσεγγίσεως Ὁρθοδοξίας καὶ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ.

**Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ
τῆς Συνοδείας Αὐτοῦ στὴν Ρωσίαν**

Σταθμὸς στὴν ἱστορίαν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶναι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τῆς Συνοδείας Αὐτοῦ στὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας καὶ οἱ ἐπαφὲς καὶ συνομιλίαι Αὐτοῦ μὲ τὴν ρωσικὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν Ἡγεσίαν καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου, τοῦ Προέδρου Ποῦτιν καὶ τῶν Ρώσων Ἱεραρχῶν, πὺν εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν Χριστιανικὴν Ἐνότητα καὶ τίς Ἐξωτερικὲς Ἐκκλησιαστικὲς σχέσεις.

Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν λεπτομερειῶν τῆς πολυδιαστάτου αὐτῆς ἐπισκέψεως, περὶ τῆς ὁποίας θὰ δημοσιευθῇ χρονικὸν εἰς τὸ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ ὑπῆρξε σημαντικὴ καὶ καρποφόρος, διότι ἐκτός

τῶν ἄλλων πρῶτον συνετέλεσε στήν σύσφιγξιν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων δύο ζωτικωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν· δεύτερον ὑπέμνησε καὶ ἀνανέωσε τοὺς ἀρρήκτους δεσμούς, πὺν συνδέουν δύο ὀρθόδοξες χῶρες· τρίτον ἐξῆρε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας· τέταρτον προέβαλε τὴν ἀνάγκην τῆς ὁργανικῆς ἐντάξεως τῶν ὀρθοδόξων χωρῶν στήν Εὐρωπαϊκὴν Ἑνωσιν πρὸς ἐμφύχωσιν αὐτῆς διὰ τῆς ἐντελεχείας τοῦ χριστιανικοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος· πέμπτον διεκήρυξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως· ἕκτον ὑπέμνησε τὴν ἀνάγκην ἐξαλείψεως τῶν ἐπιβουλῶν τῆς Οὐνίας καὶ τοῦ προωθοῦντος αὐτὴν Παπισμοῦ καὶ ἑβδομον ὑπέμνησε τὴν ἀνάγκην τηρήσεως τῆς διεθνῶς ἐννόμου τάξεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

«ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ»

Ὡς θαυμασία συμβολὴ στήν ἐξαγγελίαν καὶ προβολὴν τοῦ πραγματοποιηθέντος ἑορτασμοῦ τοῦ ἱωβηλαίου τῆς συμπληρώσεως 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ὑπῆρξε καὶ τὸ 15ον ἐκ τῶν Συνεδρίων τῶν Πρεσβυτέρων, τὰ ὁποῖα ὁργανώνονται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου καὶ πραγματοποιοῦνται κάθε χρόνο στήν φιλόξενη Ἱερὰν Μονὴν τῆς Παναγίας τῆς Εἰκοσιφοινίσσης. Πρόκειται γιὰ τὸ Συνέδριον τὸ ὁποῖον συνεκλήθη τὸ ἔτος 1999 πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος «ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ». Τὸ Χρονικόν, οἱ Εἰσηγήσεις καὶ τὰ Πορίσματα τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ δημοσιεύθηκαν εἰς λαμπρὰν καλλιτεχνικὴν ἑκδοσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας: «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς» (Δράμα 1999, σσ. 200).

Ἐκτὸς τῶν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει καὶ ἐπὶ τῇ λήξει εἰσηγήσεων τοῦ Ἁγίου Δράμας, πὺν ἐξετάζουν ἢ μὲν πρώτη «τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Θεοῦ Λόγου», ἢ δὲ δευτέρα τὸν «σύγχρονον νεοπαγανισμόν», οἱ λοιπὲς εἰσηγήσεις ἔγιναν ἀπὸ διακεκριμένους γυναικες, πὺν ὑπηρετοῦν στήν ἐκπαίδευσιν, καὶ ἀπὸ πρεσβύτερες πρὸς καταπολέμησιν τῶν «προσολήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν», πρὸς προβολὴν τῆς «προσωπικότητος τοῦ Ἰησοῦ ὡς Διδασκάλου» ὡς «μεγάλου Θεαματουργοῦ», ὡς τοῦ προτύπου τῆς «ἠθικῆς τελειότητος» ὡς τοῦ «ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἰωνίου Ἀρχιερέως» καὶ ὡς Ἐκείνου, μὲ τὸν

Ὅποιον πρέπει νὰ συνάψωμεν «προσωπικὴ σχέση».

Ὅπως τονίζει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος στὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν «ἄπιστοι καὶ ἄθεοι, αἰρετικοὶ ὅλων τῶν κατηγοριῶν καὶ ἀποχρώσεων ἀκονίζουσιν τὰ βέλη τοὺς ἐναντίον Ἐκείνου, πὺν δὲν δίστασε νὰ θυσιαστῇ γιὰ τὴ σωτηρίαν τοὺς», «εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβαπτισθοῦμε ὅλοι στὰ ζωογόνα νάματα τῆς πίστεώς μας γενικά, ἀλλὰ καὶ εἰδικὰ στὰ θέματα, πὺν σχετίζονται μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὰ ἰδιώματα τοῦ θείου Ἀνθρωποῦ μας» (σ. 6).

Εἶναι ἐπίσης ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἅγιος Δράμας ἔχει ἐκδώσει ἕως τῶρα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, 16 βιβλία «ἱερατικῶν συνεδρίων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας» καὶ 15 βιβλία «πνευματικῶν συνεδρίων πρεσβυτέρων» τῆς ἰδίας Μητροπόλεως. Πρόκειται γιὰ σπονδαιοτάτην ποιμαντικὴν βιβλιοθήκην.

Ποσοτικὴ καὶ ποιοτικὴ ἀνάπτυξις

Τὴν 25ην Ἀπριλίου 2001 στήν «Αἴθουσαν Λόγου καὶ Τέχνης» ἐντὸς τῆς «Στοᾶς Βιβλίου» ἢ «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», παρουσίασε μερικὲς ἀπὸ τὶς σημαντικὰς ἐκδόσεις τῆς. Μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς Θεοφ. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Πέτρου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Μακαρίου Φιλοθέου ἔγιναν οἱ ἐξῆς παρουσιάσεις: Ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σπύρος Τρωιάνος παρουσίασε τὸ ἔργον «Ἐκκλησία καὶ Δίκαιον. Θεωρία καὶ Νομολογία», πὺν ἐγράφη ἀπὸ τὸν Ἀντιπρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Ἀναστάσιον Ν. Μαζῖνον. Ὁ Καθηγητὴς Μικροβιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Νικόλαος Ἱ. Λεγάκης μίλησε γιὰ τὸ βιβλίον τῶν κ.κ. Γεωργίου Ε. Πιπεράκη καὶ Εὐαγγελίας-Θεοφανοῦς Πιπεράκη, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸν τίτλον «Νοσήματα τῶν Τροπικῶν – Συμβολὴ στὴ γνωριμία καὶ ἀντιμετώπισιν νόσων πὺν ἐνδημοῦν στὶς χῶρες τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς». Ὁ κ. Γεώργιος Πρίντζιπας, Διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱ. Συνόδου ἐξῆρε τὸ ἤδη προβληθέν ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἔργον τοῦ Διευθυντοῦ Ἐκδόσεων τῆς «Ἀποστ. Διακονίας» κ. Εὐαγ-

γέλου Λέκκου «Πανόραμα 20 αιώνων Χριστιανισμού – Πρόσωπα καὶ Γεγονότα 2000 χρόνων». Ὁ Λέκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Πανος. Ἀρχμ. π. Χρυσόστομος Σαββάτος παρουσίασε τὰ βιβλία: «Πατερικά–Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἔργα». Ὁ κ. Εὐάγγελος Λέκκος μίλησε γιὰ τὸ ἔργον: «Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ–Γεωργίου Δ. Παπαδημητρίου, Βίοι ἁγίων, τόμοι 8 (Εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια, πραγματολογικά στοιχεῖα, ἐπιλογή ὕμνων ἀπὸ τῆς Ἀκολουθίας τους) καὶ “Μὲ τοὺς Ἁγίους μας” (τόμοι 12). Ἡ συγγραφεὺς κυρία Ζωὴ Κανάβα προσέβαλε τὴν σειρὰν παιδικῶν διηγημάτων «Τὰ Γιορτινά μας» (τόμοι 4).

Ἡ ἐκδήλωσις ὁλοκληρώθηκε μὲ χαιρετισμὸν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ὁ ὅποιος ἐξῆρε τὸ ὅλον ἐκδοτικὸν ἔργον τῆς «Αποστολικῆς Διακονίας», πὺν διακρίνεται γιὰ τὴν ποσοτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν συνεχῆ ποιτικὴν του βελτίωσιν καὶ πὺν καταρδεύει τὴν πνευματικὴν ζωὴν μας μὲ τὰ ζωογόνα νάματα τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως.

Ἡ σύγχρονη ἑλληνικὴ θεολογία

Αἴγες ἡμέρες ἐνωρίτερον στὴν ἰδίαν αἴθουσαν τῆς «Στοᾶς Βιβλίου» ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ἐγκαθιστώντας τὴν λαμπρὰν Ἐκθεσιν τοῦ Θεολογικοῦ Βιβλίου τῶν τελευταίων 10 ἐτῶν καὶ Ἀγιογραφίας, ἐντυπωσίασε μὲ τὴν δημοσίαν ὁμολογίαν πίστεως, τὴν ὁποίαν ἔκαμε μὲ τὴν ὁμιλίαν του.

Ὁ διεθνῶς γνωστὸς διακεκριμένος αὐτὸς πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος καὶ ὑμνητὴς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀφοῦ προσέβαλε τὴν ἀναζωπύρωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀκόμη καὶ στὶς πρώην κομμουνιστικὰς χώρας· ἀφοῦ ἐξῆρε τὴν καταφυγὴν πολλῶν στὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν προσοδευτικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θεολογικοῦ λόγου, ὁμιλῶν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας του, τόνισε: «Ἀπέναντι στὴν ἀναξιοπιστία τοῦ πολιτικοῦ λόγου ὑπάρχει ἡ διαρκὴς ἀξιοπιστία τοῦ θείου λόγου, στὸν βαθμὸ πὺν μποροῦμε νὰ τὸν καταλάβουμε, νὰ τὸν ζήσουμε. Καὶ ἐδῶ εἶναι οἱ εὐθύνες τῶν θεολόγων, πὺν εἶναι οἱ ἐρμηνευτὲς τῶν ἱερῶν κειμένων... Μιλάμε γιὰ μιὰ κυριαρχία τοῦ ὕλισμου καὶ

τοῦ καταναλωτισμοῦ. Ἔχομε τὰ τηλεοπτικὰ κανάλια, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἐθνικὴ συμφορὰ –ἐθνικὴ συμφορὰ, τὸ λέω, τὸ γράφω καὶ ἀναλαμβάνω τὸ βάρος τῶν λόγων μου– μὲ ἐξαίρεση τὴν κρατικὴν τηλεόραση, ἡ ὁποία κρατᾷ ἓνα ἐπίπεδο.

Χτίζομε τὰ σχολεῖα καὶ μιλάει ὁ δάσκαλος καὶ λέγει αὐτὸ καὶ ἐκεῖνο καὶ πάει τὸ παιδί στὸ σπίτι καὶ βλέπει τὸ βράδυ δύο ταινίες καὶ ἐκεῖ ἔχουν γκρεμισθεῖ ὅλα ὅσα λέει ὁ δάσκαλος.

...Στὰ αὐτὰ καὶ στὴν κυριαρχίαν τοῦ καταναλωτισμοῦ ποῖα εἶναι ἡ ἀπάντησις τῆς Ὁρθοδοξίας; Ποῖαν παρέμβαση ἔχει ἡ σημερινὴ Θεολογία σὲ αὐτὸν τὸν χῶρον; Ὑπάρχουν φωτισμένοι συνάδελφοί μας τῶν δύο Πανεπιστημίων καὶ ἀπλοῖ θεολόγοι, πὺν τοὺς ἀκοῦμε σὲ διάφορες ἐνκαιρίες, οἱ ὁποῖοι λέγουν πράγματα δυνατά, σωστά, πὺν σὲ προβληματίζουν...».

Ὁμολογία πίστεως

Στὴ συνέχεια, ἀφοῦ ὁ Πρύτανις κ. Μπαμπινιώτης ἀναφέρθηκε στὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας μπροστὰ στὴν καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος καὶ στοὺς κινδύνους τῆς παγκοσμιοποιήσεως, τόνισε τὰ ἑξῆς: «Ἀπέναντι στὴν παγκοσμιοποίηση ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία... προβάλλει τὴ Θεολογία τοῦ προσώπου, τὴν ὁποίαν ἀντιπαράτασσει τὴν παγκοσμιοποίηση, πὺν εἶναι μιὰ ἀφομοίωσις καὶ ἓνας ἐξισωτισμὸς καὶ μιὰ ἰσοπέδωσις. Δὲν εἴμαστε ἓνα ντίον τῆς συνεργασίας τῶν χωρῶν, ...ἀλλὰ δὲν μπορεῖ στὰ πνευματικὰ θέματα καὶ στὰ ζητήματα τῆς παιδείας νὰ καθορίζει τὴν πολιτικὴν σου ἓνα κέντρο πὺν εἶναι ἔξω ἀπὸ σένα... Λοιπὸν σὲ αὐτὴν τὴν παγκοσμιοποίηση, σὲ αὐτὴν τὴν νοστορπία πρέπει νὰ ἀντιτάξουμε τὰ δικά μας ἐπιχειρήματα, πὺν πρέπει νὰ εἶναι λογικά, πειστικά, ρεαλιστικά μὲ ἓνα ἔντονο πνευματικὸ, στοχαστικὸ χαρακτήρα».

Εἶναι ἀναγκαῖος ἐδῶ ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογίας. Μὲ αὐτόν, κατὰ τὸν κ. Μπαμπινιώτην, θὰ ἀντιμετωπισθοῦν «ἡ ἀλαζονεία τῆς βιοτεχνολογίας», τὸ πρόβλημα τῶν ἐκατομμυρίων πτωχῶν, οἱ διάφορες ὑπερεξουσίες καὶ «ἡ εὐρύτερη σύγχυσις ἐννοιῶν, ιδεῶν, στάσεων, μορφῆς, συμπεριφορᾶς». «Ἀπέναντι σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα –ὅπως συνεχίζει ὁ κ. Πρύτανις–, εἶναι ἐνδια-

φέρων νὰ ἀκούσουμε τί διδάσκει ὁ χριστιανικὸς λόγος, τί διδάσκει ἡ Ἐκκλησία, τί διδάσκει ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, τί διδάσκει ἡ πατερικὴ θεολογία, τί διδάσκει ἡ νηπτικὴ θεολογία, ἡ ὁποία συγγινεῖ τοὺς ξένους, ἐνῶ ἐμεῖς δὲν τὴν γνωρίζουμε... πρέπει νὰ ἀκουστεῖ ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ νὰ βγεῖ πρὸς τὰ ἔξω μέθαρρος, μέ μαχητικότητα, μέ ἐπιθετικότητα. Χρησιμοποιοῦ συνειδητὰ τὸν ὄρον “ἐπιθετικὴ πολιτικὴ”. Ἔχουμε συνηθίσει νὰ ἀμυνώμεθα καὶ νὰ ἀπολογούμεθα γι’ αὐτά, γιὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀπολογοῦνται ἄλλοι... Προσωπικὰ δὲν ἔχω κανένα πρόβλημα νὰ γράφω στὴν ἐφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ,

ποὺ θεωρεῖται ἐφημερίδα τοῦ προοδευτικοῦ χώρου, νὰ γράφω λοιπὸν σ’ αὐτήν, νὰ ὁμολογῶ, νὰ δίδω μαρτυρίων πίστεως, νὰ ἐπιτίθεμαι ἐναντίον αὐτῶν ποὺ δὲν θέλουν τὰ θρησκευτικὰ στὸ σχολεῖο, νὰ ἀντιπαράθεμαι στοὺς δῆθεν προοδευτικούς συνταγματολόγους...».

Ὁ κ. Μπαμπινιώτης κατέληξε ἐπαινῶν τοὺς ὀργανωτὲς τῆς Ἐκθέσεως, ποὺ προβάλλει τὰ ἀξιόλογα θεολογικὰ βιβλία καὶ ἔργα Ὁρθόδοξου Ἀγιογραφίας τῶν τελευταίων ἐτῶν γιὰ τὰ ὁποῖα μίλησαν διακεκριμένοι ἐπιστήμονες.

Ε.Δ.Θ.

